

Manuál k prodeji fairtradových výrobků žáky a studenty na školách

Fairtradové výrobky můžete do vaší školy dostat různými způsoby – lze jimi rozšířit nabídku ve školním bufetu, v automatu s občerstvením, může je prodávat o velké přestávce někdo ze zaměstnanců školy. Zajímavou možností je zapojit do prodeje samotné žáky nebo studenty.

Prodávát fairtradové výrobky lze nejlépe v rámci spolku nebo založením školního podniku. Kromě těchto dvou způsobů je ještě možné prodávat jako fyzická osoba, a to mimo režim podnikání (viz str. 2).

PRVNÍ KROKY K PRODEJI

Možností, jak mohou žáci a studenti na škole fairtradové výrobky prodávat, je více. Základem je:

- sestavení týmu a stanovení cílů,
- výběr modelu prodeje (viz str. 2) a vlastní příprava na prodej v rámci jedné z těchto legálních forem,
- vytvoření akčního plánu,
- nákup fairtradových výrobků (někdy tomu pro vytvoření vstupního kapitálu předchází jednorázová prodejní burza, kdy žáci vytváří obrázky nebo jiné předměty a ty na školní akci prodávají),
- samotný prodej na půdě školy (např. každou velkou přestávku rozbálí žáci malý stánek na chodbě školy, uvaří čaj do konvice, prodávají k tomu džusy, čokoládky, sušenky...).

PROČ PRODÁVAT

Fair trade lze podpořit kromě osvěty vlastními nákupy. Prodej vám také může pomoci naplnit jedno z kritérií kampaně Fairtradové školy (www.fairtradeskoly.cz), která posílí dobré jméno vaší školy. Zajímavým přínosem pro žáky je rozšíření teoretických znalostí o praktické dovednosti – žáci se naučí základům prodeje, podnikání a obecně finanční gramotnosti. Prodej fairtradových výrobků lze zařadit do různých předmětů, čímž naplníte průřezová témata jako Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech nebo Environmentální výchova.

TŘI MODELY PRODEJE

PODNIKÁNÍ OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ, RESPEKTIVE SPOLKU

Fairtradové výrobky lze bez přímé vazby na školu prodávat pod hlavičkou spolku. (1) Podpora fair trade by měla být součástí účelu vzniku spolku. Zisk z činnosti spolku lze použít v souladu s hlavní činností spolku (nákup metodických materiálů pro výuku, fairtradové míče do výuky tělocviku, ...). Podnikání spolku je lepší zahrnout do jeho vedlejší hospodářské činnosti. Spolek musí pro plánovaný prodej získat živnostenské oprávnění, ale také se registrovat u správce daně (finanční úřad), vést účetní evidenci (shromažďovat účetní doklady) a podávat daňová přiznání. (2)

Tento způsob prodeje již mají otestovány některé iniciativy. Např. Studentská společnost je aktivitou Junior Achievement, kde o chodu rozhodují studenti a učitel je v roli konzultanta a garanta, kontakt: Jitka Bulantová (bulantova@jacr.cz). Další iniciativou je Podnikavá škola zřízená o. s. Jules a Jim, která také učí žáky podnikat a zároveň přemýšlet o sociálních a environmentálních dopadech v rámci kroužků, kontakt: Lukáš Polícar (lukas.policar@podnikavaskola.cz).

ZALOŽENÍ ŠKOLNÍHO PODNIKU

V tomto případě jde vlastně o podnikání školy, většina škol má k tomuto účelu již zřízenou volnou živnost (pro nákup a prodej). Školní podnik může na škole vzniknout jako doplňková činnost, měl by mít vazbu na vzdělávání žáků a souviset tak s posláním školy. Žáci mohou fairtradové výrobky prodávat pod hlavičkou školy právě v rámci její doplňkové činnosti. (3)

Kroky k založení školního podniku:

1. zpracování podnikatelského záměru pro podnikání (lze využít metodiku projektu VUREES, který vede Asociace pedagogů základního školství),
2. zpracování žádosti o změnu/rozšíření doplňkové činnosti pro zřizovatele organizace, (4)
3. schválení žádosti zřizovatelem,
4. vydání písemného rozhodnutí školou (a informování pedagogického sboru, žáků, rodičů),
5. určení vedoucího podniku (ředitel školy nebo pověřený zástupce).

Na realizaci školního podniku lze spolupracovat s dalšími iniciativami, pro základní školy funguje zmíněný program VUREES, kontaktní osobou je pan Petr Kolátor (kolator.petr@seznam.cz).

NESOUSTAVNÁ NEBO NEZISKOVÁ ČINNOST

Pokud prodáváte soustavně a za účelem dosažení zisku, jste podnikatelé a vztahují se na vás zákonné povinnosti vůči živnostenskému a finančnímu úřadu. Abyste se definici podnikání vyhnuli, je třeba buď prodávat se ziskem příležitostně (ne soustavně) nebo prodávat soustavně, ale bez zisku (musí se prodávat za stejnou cenu, jako se nakoupí). Pak účelem prodeje nesmí být generování zisku, ale třeba osvěta nebo rozvoj kompetencí žáků a studentů. (5) Při splnění jedné z těchto dvou podmínek se nejedná o podnikání a je možné prodávat fairtradové výrobky na škole bez živnostenského oprávnění.

I pokud nemáte zisk, generujete prodejem příjmy. Je třeba řešit povinnost vůči finančnímu úřadu. Dobré je, že příjmy z příležitostné činnosti jsou od daně osvobozeny, pokud ve zdaňovacím období nepřevýší 30 000 Kč. Aby se nemuselo podávat daňové přiznání z příjmu fyzických osob, nesmí se za rok prodat zboží za více než 30 000 Kč.

V případě nejasností kontaktujte Stanislava Komínka (stanislav.kominek@nazemi.cz).

- 1) Od roku 2014 se nezakládají občanská sdružení, ale právě spolky. Ty upravuje občanský zákoník (§ 214 Zákona č. 89/2012 Sb.). Alespoň tři osoby vedené společným zájmem mohou založit spolek jako samosprávný a dobrovolný svazek členů a spolčovat se v něm. Na ustavující schůzi si členové schválí stanovu a podají návrh na zápis spolku do veřejného rejstříku.
- 2) Povinnost podávat daňová přiznání platí, pokud má spolek příjmy, které nejsou základem daně nebo jsou osvobozené od daně z příjmů (viz § 38m odst. 7 písm. a) zákona o dani z příjmů). Lze k tomu zkontaktovat pro konkrétní případ finanční úřad.
- 3) Doplňková činnost (podle zákona č. 561/2004 Sb.) musí být součástí zřizovací listiny organizace. Úpravy v listině musí schválit zřizovatel (město, kraj). Účetní evidenci doplňkové činnosti je oddělena od hlavní činnosti, ale funguje jen jako podúčet v rámci celého účetnictví.
- 4) Zřizovatel s větší pravděpodobností podpoří propracovanější návrh propojení oblasti podnikání na současný obsah výuky a vzdělávání.
- 5) Důležitý je účel činnosti, nesmí jím být dosažení zisku. Pokud zisk ale vznikne, příjmy budou vyšší než náklady, pak je třeba navýšit náklady (např. platit nájem škole za místo) a do vlastní kalkulace do budoucna tyto náklady přidat, aby v příštím období již zisk nevznikl. Pokud skončím se ziskem a budu činnost opakovat, pak se jedná o podnikání.

